

Grote bezorgdheden over blauwtongvirus

DIERGEZONDHEID

In Nederland werd begin september voor het eerst sinds 2009 het blauwtongvirus aangetroffen. Nog groter was de schok toen het virus getypeerd werd als van het type 3. Dus is er momenteel geen vaccin tegen beschikbaar. Boerenbond roept de overheid op voorbereid te zijn op uitbraken in ons land. Veehouders en dierenartsen hebben nood aan informatie en middelen om de ziekte en de verspreiding ervan zoveel mogelijk te beperken.

Menig schapenhouder herinnert zich nog de beelden van dode schapen toen blauwtong in 2006 opdook in België. In totaal zou de ziekte aan meer dan 40.000 dieren het leven hebben gekost. De verliezen door het verstoord handelsverkeer en de productieverliezen liepen op tot in de tientallen miljoenen. Pas toen een vaccin tegen het toenmalige type 8 beschikbaar kwam, kon het virus worden teruggedrongen. In 2012 had België zijn blauwtongvrije status opnieuw verworven, net zoals de meeste West-Europese landen.

In 2015 dook het blauwtongvirus type 8 opnieuw en onverwacht op in Frankrijk, waarna het virus zich snel verspreidde. Deze stam gaf echter een mild ziekteverloop en er was een vaccin tegen beschikbaar. Toch werden enkele gevallen van blauwtong type 8 in België ontdekt in maart 2019, tijdens een routinemonitoring. Door het milde verloop, zwakke spreiding en de inzet van vaccinatie, kon België in juni 2023 opnieuw de vrije status verkrijgen.

Maar wat er nu in Nederland gebeurt, schudt de kaarten doorheen. Terecht zijn de Belgische rundvee-, geiten- en schapenhouders uitermate bezorgd. De variant van het blauwtongvirus werd getypeerd als type 3, een type dat al aangetoond was rond de Middellandse Zee. De huidige vaccins beschermen niet of onvoldoende tegen dit type. Bovendien blijkt deze variant van het type 3 schapen en runderen zeer ernstig ziek te kunnen maken. Symptomen zijn onder meer hoge koorts, verlies van eetlust en letsels aan muil en klauwen (manken). Het

blauwtongvirus laat kleine bloedvaatjes lekken, waardoor er onderhuids vochtophopingen of bloedingen kunnen zijn. Dit kan dus gepaard gaan – maar niet altijd – met een blauwe tong of blauwe uiers. De hoge koorts kan ook leiden tot abortus en productieverliezen. Menig Nederlands schapenhouder meldt nu dode schapen.

Het verlies van de blauwtongvrije status heeft ook ernstige gevolgen op het handelsverkeer in Nederland. Zowel runderen als geiten en schapen kunnen nu niet meer de grens over, tenzij het over slachtdieren gaat.

De Nederlandse sector heeft intussen zijn hoop gezet op een Zuid-Afrikaans vaccin tegen blauwtong serotype 3. Mits een speciale derogatie en overleg met Europa, zou dat kunnen worden ingezet in vrije gebieden. De sector en overheid is ook in gesprek met producenten van dieren vaccins, en probeert die te ondersteunen in de snelle ontwikkeling van een geschikt vaccin. Maar het virus verspreidt zich razendsnel via besmette knutten en kan over een aantal weken aan de grens (of erover?) staan. Boerenbond roept de Belgische overheid dan ook op om de Nederlandse overheid te ondersteunen in zijn strijd en goed voorbereid te zijn.

Els Goossens, adviseur Diergeneeskunde, Studiedienst